

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Psychologia społeczna - relacje interpersonalne i międzygrupowe
Wydział	Wydział Nauk Społecznych i Filologii
Kierunek	Psychologia
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	6
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	56 godz.
Cykl dydaktyczny	2024/2025 zimowy
Semestr studiów	3
Rok studiów	2
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2025/2026
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Anna Czerniak (e-mail: aczerniak@uafm.edu.pl) dr Agnieszka Gałkowska (e-mail: agalkowska@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Ćwiczenia	ECTS
3	28 godz.	28 godz.	6

2. Cele przedmiotu

C1	<p>Zapoznanie studentów z ustaleniami badawczymi psychologii społecznej dotyczącymi funkcjonowania grup i relacji międzygrupowych, przyczyn i przebiegu konfliktów społecznych, psychologicznych podstaw zdobywania i wpływu władzy oraz z mechanizmami i uwarunkowaniami (w tym środowiskowymi i kulturowymi) różnych zachowań społecznych (np. atrakcyjność wzajemna, związki międzyludzkie, agresja, pomoc)</p> <p>Przygotowanie do analizowania i rozumienia sytuacji i zachowań społecznych, szczególnie pod kątem poszukiwania sposobów minimalizowania prawdopodobieństwa pojawienia się zjawisk niepożądanych i tworzenia warunków dla wystąpienia pożądanych.</p>
-----------	---

3. Wymagania wstępne

brak, ale wskazane wcześniejsze zaliczenie I części Psychologii społecznej

4. Opis efektów uczenia się

W1	<p>Wiedza: Zna i rozumie uwarunkowania funkcjonowania grup, relacji interpersonalnych, zachowań społecznych człowieka zarówno pozytywnych jak i negatywnych (zachowania prospołeczne i antyspołeczne). Wie jak interakcje z innymi ludźmi oraz procesy grupowe wpływają na jednostki i na relacje międzygrupowe, jakie mogą być przyczyny konfliktów w tym zakresie.</p>	EUK7_W6
U1	<p>Umiejętności: Potrafi zanalizować opisaną sytuację społeczną pod kątem relacji interpersonalnych lub międzygrupowych, a także samodzielnie podawać przykłady adekwatne dla omawianego tematu. Potrafi wyciągać z nich wnioski dla projektowania działań i tworzenia warunków zmniejszających ryzyko zachowań społecznie niepożądanych (np. dyskryminacja, konflikty, agresja) i zwiększające prawdopodobieństwo pożądanych (zachowania prospołeczne, współpraca) w odniesieniu do jednostek i grup społecznych.</p>	EUK7_U1, EUK7_U7, EUK7_U8
K1	<p>Kompetencje społeczne: Potrafi współpracować w grupie, podejmując różne role i mając świadomość znaczenia każdej z nich Docenia znaczenie psychologii dla podnoszenia jakości życia i wspierania jednostek i społeczności, a także w przeciwdziałaniu zjawiskom niepożądanym. Dostrzega potrzebę i możliwości implementacji zdobytej wiedzy i umiejętności dotyczącej stosunków międzygrupowych, konfliktów, agresji czy zachowań prospołecznych w przyszłej roli zawodowej, ale także w sytuacjach życia codziennego. Prezentuje postawę szacunku wobec przedstawicieli różnych grup, negatywnie odnosi się do dyskryminacji, a w sytuacjach konfliktowych preferuje rozwiązania deeskalujące konflikt i uwzględniające interesy różnych stron.</p>	EUK7_KS1, EUK7_KS2, EUK7_KS4, EUK7_KS5

5. Treści programowe

Wykład (28 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 3)
-----	---------------------------------

Wyk1	<p>Grupy społeczne i funkcjonowanie jednostki w grupie - znaczenie motywu afiliacyjnego. Wpływ grupy na jednostkę: podstawowe procesy grupowe. Różnice między wpływem mniejszości a wpływem większości. Zadaniowe funkcjonowanie grup. etapy rozwoju grupy a jej efektywność i rola lidera. Warunki efektywności grup zadaniowych. Psychologiczne mechanizmy wybranych procesów grupowych: polaryzacja, przesunięcie ryzyka, syndrom myślenia grupowego, konformizm, facylitacja i hamowanie społeczne.</p> <p>Władza, przywództwo, kierowanie - różnorakie podstawy władzy. Przywództwo uwarunkowania osobowościowe i sytuacyjne. Rodzaje przywództwa. Czy władza zmienia ludzi? Mechanizmy sprawowania władzy, możliwe nadużycia.</p> <p>Stosunki międzygrupowe; badania w paradygmacie grupy minimalnej - opozycja my i oni, faworyzacja grupy własnej. Geneza i działanie stereotypów i uprzedzeń w kontekście kształtowania się stosunków między grupami. Warunki uruchamiania się wrogości względem innych grup. Zjawiska etnocentryzmu, ksenofobii, dehumanizacji i infrahumanizacji, dyskryminacja.</p> <p>Konflikty i ich rodzaje. Dynamika konfliktów międzygrupowych. Działania w sytuacji konfliktów Typologie reakcje na konflikt - uwarunkowania osobowościowe i sytuacyjne. Negocjacje, mediacje, arbitaż , integracyjne rozwiązywanie konfliktów - możliwości zastosowań i ograniczenia.</p> <p>Zachowania antyspołeczne- agresja: co jest, a co nie jest agresją? Rodzaje agresji, przegląd teorii wyjaśniających zjawisko agresji, biologiczne, osobowościowe i sytuacyjne uwarunkowania agresji, w tym podkreślenie roli uczenia się zachowań agresywnych .Ogólny model agresji. Media a agresja.</p> <p>Zachowania prospołeczne. Teorie altruizmu i naukowy spór o jego istnienie. Wyznaczniki pomagania kiedy, komu i dlaczego pomagamy? Trudności i przeszkody w udzielaniu pomocy. Następstwa pomagania z perspektywy dawcy i biorecy.</p> <p>Atrakcyjność interpersonalna . Teorie atrakcyjności i jej wyznaczniki. Znaczenie atrakcyjności fizycznej. Konsekwencje atrakcyjności- w różnych dziedzinach życia.</p> <p>Miłość i bliskie związki, znaczenie bliskich związków dla funkcjonowania jednostek. Uwarunkowania umiejętności tworzenia bliskich relacji interpersonalnych. Istota przyjaźni i miłości. Strategie doboru partnerów. Psychologiczne koncepcje miłości i zmiany w relacjach romantycznych.</p> <p>Różnice płci w ujęciu psychologii społecznej - prawda i mity, biologia i kultura. Stereotypy płci i ich konsekwencje indywidualne i społeczne. Seksizm i jego rodzaje.</p> <p>Kulturowe uwarunkowania zachowań społecznych - najważniejsze wymiary różnic kulturowych. Typologia kultur wg Hoffstede'a i inne wymiary np. polska kultura narzekania. Wzorce akulturacji.</p>
------	--

Ćwiczenia (28 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 3)
-----	---------------------------------

Cw1	<p>Grupa - zjawiska wewnątrzgrupowe, różnicowanie się ról grupowych. Wybrane problemy kształtowania się stosunków wewnątrzgrupowych. Kiedy grupy są efektywne? W jakich zadaniach? W jakich okolicznościach? jakie grupy?</p> <p>Władza, kierowanie i przywództwo - próba scharakteryzowania przywódcy charyzmatycznego w oparciu o przykłady wybitnych przywódców. Rozpoznawanie na przykładach różnych stylów kierowania, dopasowywanie optymalnego stylu do sytuacji.</p> <p>Stosunki międzygrupowe. Stereotypy i uprzedzenia badanie stereotypów i uprzedzeń. Sposoby redukcji uprzedzeń.</p> <p>Analiza konfliktu społecznego. Geneza i fazy rozwoju konfliktów. Strategie postępowania w konflikcie (dominacja, uległość, unikanie, kompromis, współpraca). Rola spostrzegania innych w sytuacji konfliktowej. Zachowania eskalujące i deeskalujące konflikty.</p> <p>Orientacje społeczne. Uwarunkowania strategii współpracy i rywalizacji. Jak skłonić ludzi do współpracy? Gry obrazujące typowe dylematy społeczne np. dylemat więźnia, dylemat dóbr publicznych. Postawy roszczeniowe.</p> <p>Problem agresji - jej rodzaje i uwarunkowania, analiza przykładów. Jak zmniejszyć agresywność w życiu publicznym i prywatnym? Możliwości zapobiegania zachowaniom agresywnym. Furia drogowa.</p> <p>Czy jesteśmy egoistami? Możliwości zwiększenia ludzkiej gotowości do pomocy. Analiza przypadków pomocy heroicznej. Analiza kampanii medialnych apelujących o pomoc na różny cel lub kampanii społecznych nakłaniających do zachowań pożądanych lub przeciwko niepożądanym.</p> <p>Wzorce atrakcyjności - kogo lubimy i dlaczego? Znaczenie atrakcyjności fizycznej w świecie współczesnym. Co daje uroda i czy istnieje ciemna strona piękna</p> <p>Miłość. Czego ludzie oczekują od związków? Co to znaczy dobry związek - analiza historii miłosnych okiem psychologów.</p> <p>Stereotypy płci i ich konsekwencje. Wojna płci czy idealne dopełnianie? Komunikacja między kobietą a mężczyzną źródła nieporozumień. Seksizm - rodzaje i przejawy, analiza przykładów.</p> <p>Zachowania społeczne z perspektywy kulturowej. przykłady nieporozumień w komunikacji międzykulturowej. Problemy akulturacyjne, szok kulturowy.</p>
-----	---

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M6	Dyskusja
M17	Prezentacja multimedialna
M20	Wykłady
Ćwiczenia	
M1	Analiza przypadków
M2	Analiza tekstów
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M9	Inscenizacja
M16	Praca w grupach
M17	Prezentacja multimedialna

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
---------------------------	---------------------

Wykład	28 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Ćwiczenia	28 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	94 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	150 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	6 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Podstawą zaliczenia wykładów jest uzyskanie pułapu 60% punktów z egzaminu pisemnego (pytania testowe oraz ewentualnie pojedyncze wymagające krótkiej odpowiedzi pisemnej)

Do zaliczenia ćwiczeń wymagane jest: obecność i aktywność na zajęciach; zaliczenie kolokwii; przygotowanie wraz z małą grupą krótkiej prezentacji na wybrany temat (z listy zaproponowanej przez osobę prowadzącą zajęcia i w terminie z nią uzgodnionym) lub przeprowadzenie prostych badań(uzgodnionych z prowadzącym) i zaprezentowanie ich grupie lub przeprowadzenie na zajęciach elementów zajęć warsztatowych/aktywizujących związanych z omawianym zagadnieniem. Zaliczenie ćwiczeń jest warunkiem koniecznym dla przystąpienia do egzaminu, wysoka ocena z ćwiczeń daje dodatkowe punkty na egzaminie.

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	Minimalne progi procentowe (punktacja z testu egzaminacyjnego) dla poszczególnych ocen 90% punktów
Na ocenę 4,5:	80% punktów
Na ocenę 4:	70% punktów
Na ocenę 3,5:	65% punktów
Na ocenę 3:	60% punktów

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	Zaliczenie kolokwii na ok. 90%, duża aktywność na zajęciach, angażowanie się w wykonywanie zadań podczas zajęć, częste zabieranie głosu w dyskusjach, wypowiedzi świadczące o dobrym zrozumieniu omawianych zagadnień i wykorzystywaniu nabywanej wiedzy, prezentacja zespołowa wykraczająca poza zreferowanie treści - własne komentarze, ilustracja ciekawymi, samodzielnie wyszukanyymi/ wymyślonymi przykładami, z pogłębioną analizą tychże, przedstawiona sprawnie i interesująco.
Na ocenę 4,5:	Zaliczenie kolokwii na ok. 80%, duża aktywność na zajęciach, angażowanie się w wykonywanie zadań podczas zajęć, częste zabieranie głosu w dyskusjach, samodzielne wyciąganie wniosków, prezentacja zespołowa wykraczająca poza zreferowanie treści - własne komentarze, ilustracja ciekawymi samodzielnie wyszukanyymi/ wymyślonymi przykładami, przedstawiona sprawnie i interesująco.
Na ocenę 4:	Zaliczenie kolokwii na ok. 70% zauważalna aktywność na zajęciach, angażowanie się w wykonywanie zadań podczas zajęć, prezentacja zespołowa wykraczająca poza zreferowanie treści - własne komentarze, ilustracja prostymi, samodzielnie wyszukanyymi/ wymyślonymi przykładami.
Na ocenę 3,5:	Zaliczenie kolokwii na ok. 65% niewielka aktywność na zajęciach, prezentacja zespołowa ograniczająca się do zreferowania podstawowych treści z niewielką dozą twórczego wkładu.
Na ocenę 3:	Zaliczenie kolokwii na podstawowym poziomie (ok 60%), znikoma aktywność na zajęciach, prezentacja zespołowa ograniczająca się do zreferowania najbardziej podstawowych treści.

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Wojciszke, B. (2019). Psychologia społeczna. Warszawa: Scholar

2. Boski, P. (2022 lub 2009) Kulturowe ramy zachowań społecznych. PWN

Literatura uzupełniająca

1. Aronson, E., Aronson, J. (2020) Człowiek istota społeczna. Warszawa: PWN
2. Besta, T., Kosakowska-Berezecka, N. (2017). MIĘDZY GRUPAMI Przewodnik po relacjach z ludźmi, którzy się od nas różnią, wyd. Smak Słowa
3. Buss, D., (2020). Ewolucja pożądania. Jak ludzie dobierają się w pary. Wyd. GWP (nowe poszerzone wydanie)
4. Buss, D. (2014). Zazdrość - niebezpieczna namiętność. GWP
5. Mandal, E. (2008). Miłość, władza i manipulacja w bliskich związkach. PWN
6. Kofta, M., Bilewicz, M., (2020)/wyd 1(2012). Wobec obcych. Zagrożenia psychologiczne a stosunki międzygrupowe. PWN
7. Krahe, B. (2004). Agresja. GWP
8. Chelpa, S. Witkowski, T. (2015). Psychologia konfliktów. Wyd. Bez Maski
9. Deutsch M., Coleman, P. (2005) Rozwiązywanie konfliktów. Teoria i praktyka. Kraków: WUJ

Publikacje prowadzącego

1. Gałkowska, A. (2015). Wobec systemu. Miękkie i twarde strategie korzystania z władzy przez przedstawicieli SB względem tajnych współpracowników w ostatnich dekadach PRL, W: E. Mandal, D. Doliński (red.), Wpływ społeczny w sytuacjach codziennych i niecodziennych (s. 323-361). Warszawa: PWN
2. Gałkowska, A. (2017). Opór wobec wpływu społecznego i jego konsekwencje dla tajnej współpracy. W: J., Syrnysk, R., Klementowski (red.) Antropologia Donosu. s.24-43, Wrocław: IPN
3. Gałkowska, A., Czerniak, A., Czapliński, Sz., Stach, R. (2018). Serving two masters. What kind of resistance to influence allows maintaining a positive image? Social Psychological Bulletin, 13(4), e30544.
<http://doi.org/10.32872/spb.v13i4.30544> <https://spb.psychopen.eu/> Print ISSN: 1896-1800 Electronic ISSN: 2569-653X